

**OVERZICHT VAN PUBLICATIES VERSCHENEN NA HET
ALGEMEEN VERSLAG OVER DE ARMOEDE**

THEMA: OVERCREDITERING

Inleiding

In het kader van het 10-jarig bestaan van het Algemeen Verslag over de Armoede (AVA) in 2005, heeft de minister van Maatschappelijke Integratie aan het Steunpunt gevraagd een overzicht van publicaties samen te stellen betreffende de thema's van het AVA. Deze vallen samen met de fundamentele rechten van de mens. Deze benadering (nl. armoede is een schending van de grondrechten) vormt bovendien het basisprincipe van de werkzaamheden van het Steunpunt (zoals vastgelegd is in het Samenwerkingsakkoord: zie <http://www.armoedebestrijding.be/voorstellingwettelijk%20kader.htm>).

We beperken ons hierbij niet tot strikt wetenschappelijke publicaties, maar we hebben geprobeerd een evenwichtig overzicht aan te bieden waarin ook plaats is voor documenten van verenigingen, monografieën, rapporten, studies, enz. We behandelen enkel Belgische publicaties en websites.

We hebben getracht een zo correct mogelijke selectie te maken, maar uiteraard kan een dergelijk overzicht nooit volledig zijn. Commentaar en suggesties (armoedebestrijding@cntr.be) zijn dan ook steeds welkom. Indien zou blijken dat deze literatuuroverzichten veel geraadpleegd worden, dan zullen de nodige middelen gezocht worden om hen regelmatig te actualiseren.

ONDERZOEKSCENTRA

CENTRUM VOOR RECHTSSOCIOLOGIE (UA)

Grote Kauwenberg 18
B-2000 Antwerpen
België
tel.: (+32/)(0)3 220 47 14
fax.: (+32)(0)3 220 43 25
Website: http://www.ua.ac.be/main.aspx?c=*PSW&n=10098

Het Centrum voor Rechtssociologie (CRS) verricht sinds 1972 voornamelijk empirisch onderzoek in het domein van de sociologie van het recht. In zijn meest ruime invulling legt het CRS zich toe op wetenschappelijk werk waarin het recht en de samenleving met elkaar in verband worden gebracht.

Onderzoek Jongeren en Krediet

Uit verschillende bronnen blijkt dat jongeren een kwetsbare groep vormen. Het onderzoek beoogt een beeld te schetsen van de houdingen en gedragingen van jongeren ten opzichte van geld, krediet en schuldoverlast met de bedoeling een preventief beleid te kunnen ontwikkelen met betrekking tot schuldproblemen.

Publicaties:

Van Wambeke W. (1997), *Schuldoverlast & problematische schuldsituatie: een verkennend onderzoek*, Centrum voor Rechtssociologie-UFSIA, Antwerpen.

Bruyninckx A., Van Loon F. (1997), *Schuldoverlast in Vlaanderen: omvang en kenmerken*. Centrum voor Rechtssociologie CRS, UFSIA, i.o.v. de Koning Boudewijnstichting.

HOGER INSTITUUT VOOR DE ARBEID (HIVA)

Parkstraat 47
B-3000 Leuven

tel: +32 (0)16 32 33 33
fax: +32 (0)16 32 33 44
E-mail: hiva@kuleuven.ac.be
Website: <http://www.hiva.be>

Het Hoger instituut voor de arbeid (HIVA) is een interdisciplinair onderzoeksinstituut van de Katholieke Universiteit Leuven. Het werd opgericht in 1974 op initiatief van de universiteit en de christelijke arbeidersbeweging (ACW).

Aan het HIVA wordt wetenschappelijk beleidsgericht onderzoek verricht over problemen van werknemers, kansarmen en risicogroepen, sociale organisaties en bewegingen in de samenleving. De onderzoeksactiviteiten worden georganiseerd in vier sectoren: (1) arbeid en organisatie, (2) onderwijs en arbeidsmarkt, (3) sociaal en economisch beleid en (4) duurzame ontwikkeling. In elke onderzoeksector werkt een multidisciplinair team.

Het instituut verleent ook advies en expertise 'op maat'. Dat laatste gebeurt bijvoorbeeld in het kader van bedrijfs- en personeelsorganisatie, methodieken bij de hulp- en dienstverlening aan kansarme groepen, arbeidsmarktbeleid en onderwijs.

Publicaties:

Ruelens Lieve en Nicaise Ides (2002), *Hulp op krediet. Schuldbemiddeling in de Vlaamse OCMW's en CAW's*.

Demeyer B. (1996), *Socio-economisch profiel van personen met betalingsmoeilijkheden voor gas en/of electriciteit*, 92 p.

L'OBSERVATOIRE DU CREDIT ET DE L'ENDETTEMENT

Château de Cartier - Place Albert 1er, 38

6030 Marchienne-au-Pont

Tél: +32(0)71.33.12.59

Fax: +32.(0)71.32.25.00

Website: <http://www.observatoire-credit.be/SiteOce/site.nsf/Accueil?ReadForm>

Het Observatoire:

- centraliseert de economische, sociale en juridische gegevens die rechtstreeks of onrechtstreeks betrekking hebben op de financiële diensten aan privépersonen, in het bijzonder de kredietverlening en de overmatige schuldenlast;
- analyseert deze gegevens om er de hoofdpunten uit af te leiden en om de omstandigheden van de overmatige schuldenlast te begrijpen;
- bestudeert het fenomeen van de overmatige schuldenlast en zijn evolutie vanuit een sociaal-economische en juridische optiek;
- verspreidt studies in het domein van financiële diensten aan privépersonen met in het bijzonder de kredietverlening, en het domein van de overmatige schuldenlast;
- organiseert informatie-, preventie- en sensibilisatiecampagnes en opleidingen in de domeinen van het beheer van het gezinsbudget, het krediet en de schuldenlast.

Publicaties:

Het Observatoire verzekert een brede verspreiding van de resultaten van zijn werkzaamheden en publiceert onder meer :

- het juridisch jaarverslag van de kredietverlening en de collectieve schuldenregeling (jaarlijks);
- de thematische fiches met economische of juridische analyse (driemaandelijks);
- het Algemeen verslag betreffende de consumptie en het krediet aan particulieren (jaarlijks);
- het Verslag met betrekking tot de preventie en de behandeling van overmatige schuldenlast in het Waalse Gewest (jaarlijks).

Het verbruik en het krediet aan particulieren (jaarlijks)

De evaluatie van de wet betreffende de collectieve schuldenregeling (2000), 120 p.

Krediet en schuldenlast van gezinnen. Het Observatoire bestaat 10 jaar (2004), 42 p.

Volledige lijst: zie <http://www.observatoire-credit.be/SiteOce/site.nsf/.PageW?ReadForm&Key=Publication>

VERENIGINGEN & ORGANISATIES

BEMIDDELINGSDIENST BANKEN-KREDIET-BELEGGINGEN

Website: <http://www.ombfin.be/nl/accueil.html>

De Ombudsdienst voor de financiële sector is een onpartijdig bemiddelingsorgaan, waarin een Ombudsman (als vertegenwoordiger van de financiële sector) en een vertegenwoordiger van de consumenten zetelen. Zij kunnen u helpen bij het oplossen van een probleem met uw bank, beursvennootschap, vermogensbeheerder, beleggingsadviseur of kredietmaatschappij.

Publicaties:

Jaarverslagen

Adviezen

BEROEPSVERENIGING VAN HET KREDIET

Website: <http://www.upc-bvk.be/NL/>

De BVK is een beroepsvereniging die de sector van het krediet aan particulieren, d.i. het consumentenkrediet en het hypothecaire krediet, vertegenwoordigt.

Publicatie:

De Gids van het consumentenkrediet (jaarlijks)

Jaarverslagen (jaarlijks)

Voor statistieken: zie http://www.upc-bvk.be/NL/stats/stats_cred_hypo/

CENTRUM VOOR MAATSCHAPPELIJKE DOCUMENTATIE EN COORDINATIE

Louizalaan 183

1050 Brussel

Tel: 02/511.08.00

Fax: 02/512.25.44

E-mail: info.cmdc@cmdc.irisnet.be

Website: <http://www.cmdc.irisnet.be>

Het Centrum voor Maatschappelijke Documentatie en Coördinatie (CMDC) biedt informatie over de psycho-medisch-sociale actualiteit en over alle aspecten van de sociale ontwikkeling in het Brussels Gewest.

Publicatie:

Digest N°6 01/1999 *De diensten voor schuldbemiddeling in Brussel*

GREPA VZW: STEUNPUNT VOOR DE DIENSTEN SCHULDBEMIDDELING VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Pakhuisstraat 2 bus 2

1000 Brussel

e-mail : info@grepa.be

Tel. : 02 / 217 88 05 (voorbehouden aan de diensten schuldbemiddeling)

Fax : 02 / 217 88 07 (voorbehouden aan de diensten schuldbemiddeling)

Website: <http://www.grepa.be/>

Publicaties:

Statistisch rapport 2006 - Overmatige Schuldenlast van de gezinnen gevolgd door de schuldbemiddelingsdiensten (2007)

Jaarverslagen

De schuldbemiddelaarskrant

Talrijke brochures: zie: http://www.grepa.be/gen_content.cfm?zeMnpID=106&zeLevel1=9

ONDERZOEKS- EN INFORMATIECENTRUM VAN DE VERBRUIKERSORGANISATIES (OIVO)

Paapsem laan 20 'Paapsem Business Park'

1070 Anderlecht

Tel: 02/547 06 11

E-mail: crioc-oivo@oivo.be

Website: <http://www.oivo.be/NL/>

Het OIVO heeft tot doel technische hulp te verstrekken aan de verbruikersorganisaties, de consumptiefunctie te valoriseren en de bescherming van de consumenten te bevorderen. Het werkt, als aanvulling bij de verbruikersorganisaties, mee aan de vertegenwoordiging van de consumenten in de commissies en werkgroepen, zowel op het federale, communautaire en gewestelijke als op het Europese niveau.

Publicaties:

Vandercammen Marc, van den Broeck Aline (2007), *De gerechtsdeurwaarders*

Brochure: Laat u niet overbluffen (2006)

1996-2005: 10 jaar koopkracht (2006)

De wakkere consument: halfmaandelijks magazine

VERBRUIKERSATELJEE vzw

Agoragalerij

Grasmarkt 105/51

1000 Brussel

Tel. 02 552 02 48

Fax 02 552 02 55

E-mail: verbruikersateljee@skynet.be

Website: <http://www.verbruikersateljee.be/apps/pnupcase/>

Verbruikersateljee is een beweging voor de kleine consument.

“Met laagdrempelige publicaties, gerichte acties en adviesverlening willen wij de consument bewuster en weerbaarder maken.

Ons actiegebied is Vlaanderen en onze voornaamste materies zijn:

- de universele dienstverlening m.b.t. gezondheidszorgen, rechtstoegang, bankdiensten en verzekeringen;

- de problematiek van krediet en schulden;
- de huurwoningproblematiek;
- de problematiek van onrechtvaardige handelspraktijken.”

Publicaties:

Verslagen studiedag beslagrecht, 14 juni 2006

Dossier: koop frieten op krediet, een kritische kijk op kredietreclame, (2000) nr. 2

Fraselle Nadine e.a., Overleg schuldoverlast, Verbruikerssateljee en het Observatoire du crédit et de l'endettement (2001), *Schuldbemiddeling in de praktijk en de rechten van de bemiddelde*, in: REV: Berichten over schuldbemiddeling, april-mei-juni 2001.

Volledige lijst: zie

<http://www.verbruikerssateljee.be/apps/pnupcase/modules.php?op=modload&name=UpDownload&file=index>

VLAAMS CENTRUM SCHULDBEMIDDELING

Website: <http://www.centrumschuldbemiddeling.be/>

Het Vlaams Centrum Schuldbemiddeling is een samenwerking tussen de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten, afgekort VVSG, en het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk, afgekort SAW. Het centrum vormt en adviseert de schuldbemiddelaars van de erkende instellingen voor schuldbemiddeling die gesitueerd zijn binnen de OCMW's of de Centra voor Algemeen Welzijnswerk.

Het heeft momenteel vijf activiteiten om de volgende doelstelling te verwezenlijken: "vorming, ondersteuning bieden die de schuldbemiddelaar helpt om zijn opdracht op een zo kwalitatief hoog mogelijk niveau te realiseren":

- Gespecialiseerde 10-daagse opleiding tot schuldbemiddelaar of de basisopleiding schuldbemiddeling
- Verdiepingsmodules en terugkomdagen
- Juridische ondersteuning (helpdesk)
- Handboek Schuldbemiddeling
- E-zine Schuldbriefing
- Preventiecampagnes

Hun website biedt interessante informatie in de rubriek "ondersteuning".

Publicatie:

Handboek schuldbemiddeling

VLAAMS NETWERK VAN VERENIGINGEN WAAR ARMEN HET WOORD NEMEN

Aromagebouw

Vooruitgangstraat 323 bus 6

1030 Brussel

Tel.: 02/204.06.50

Fax: 02/204.06.59

E-mail: info@vlaams-netwerk-armoede.be

Website: <http://www.vlaams-netwerk-armoede.be/>

Publicatie:

Vlaams Forum Armoedebestrijding vzw (2002), *Wij vragen niet naar Honolulu te gaan: leven met schulden*, 39 p.

WELZIJNSZORG vzw

Huidevettersstraat 165

1000 Brussel

Tel.: 02-502 55 75

Fax: 02-502 58 09

E-mail: info@welzijnszorg.be

Website: www.welzijnszorg.be

Publicatie:

Bex Frieda, Dalle Dirk, Kint Jan (2001), *Schulden. Wie wordt er beter van ? Achtergrondossier. Welzijnszorg Campagne 2001*, 65 p.

OVERHEID

FOD ECONOMIE, KMO, MIDDENSTAND EN ENERGIE

Website: <http://mineco.fgov.be/>

Publicaties:

Krediet en jongeren. Studie op vraag van de heer Johan Vande Lanotte, Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie en de heer Charles Picqué, Minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek (oktober 2001) .

Consumentenkrediet en communautaire harmonisering. Conferentie georganiseerd door het Ministerie van Economische Zaken in het kader van het Belgische Voorzitterschap van de Europese Unie (13 en 14 november 2001)

Brochures i.v.m. consumentenkrediet, collectieve schuldenregeling, basisbankdienst...

NATIONALE BANK VAN BELGIË: CENTRALE VOOR KREDIETEN AAN PARTICULIEREN

Website: http://www.nbb.be/pub/04_00_00_00/04_02_00_00_00/04_02_01_00_00.htm?l=nl&t=ho

Publicaties:

Statistieken (jaarlijks)

De Doncker Helga (2006), *Kredieten aan particulieren – Analyse van de in de Centrale voor Kredieten aan Particulieren geregistreerde gegevens*, Working Paper 78

VERENIGING VAN VLAAMSE STEDEN EN GEMEENTEN

Website: <http://www.vvsg.be/index.shtml>

Project Schuldbemiddeling: <http://www.vvsg.be/nl/welzijn/welzijn/schuldbemiddeling.shtml>

Publicaties:

De Maertelaere G. (2001), *Eindrapport opleiding schuldbemiddeling 1999-2000*, VVSG.

Beleidsstекst schuldbemiddeling (2000), VVSG – Steunpunt Algemeen Welzijnswerk

De Martelaere Geert, Desmet Kristine (2000), *Handboek schuldbemiddeling*, VVSG-Overleg Schuldoverlast, Politeia.

Jaarverslagen

ANDERE

Versluys Freya (2005), *Dertig jaar armoede en budgetbegeleiding*, in: *Alert*, nr. 5, p. 57-67.

Afdeling Strategie en Planning Provincie Limburg i.s.m. LSO – Limburgs Steunpunt OCMW's (2002), *Schuld en vriend: OCMW-visie op budgethulpverlening*, 55 p.

Overleg Schuldoverlast (2001), *Verslag rondetafel Overleg Schuldoverlast, 18 mei 2001*.

Steunpunt Algemeen Welzijnswerk ism Katholieke Hogeschool Kempen (2001), *Studiedag Consumentenkrediet*, Brussel, 6 juni 2001.

Overleg Schuldoverlast (2000), *Nieuwe uitdagingen voor het Overleg Schuldoverlast*, 5 p.

Stichting Welzijnzorg Provincie Antwerpen (1999), *Stuur de rekening maar naar het OCMW: budgetbegeleiding, -beheer en schuldbemiddeling bij de Antwerpse OCMW's*, 94 p.

De Grootte B. (1999), *De collectieve schuldenregeling*, Kluwer, Antwerpen, 216 p.

Dirix E. & Taelman P. (1999), *Collectieve schuldenregelingen in de praktijk*, Intersentia, Antwerpen, 306 p.

Aard en niveau van de schuldenlast en schuldoverlast in de Belgische huisgezinnen, persconferentie 24 maart 1998. Persmap met commentaar vanuit Overleg Schuldoverlast, Koning Boudewijnstichting (1998).

Faculteit rechtsgeleerdheid, KULeuven (1998), *Collectieve schuldenregeling in de praktijk (wet 5 juli 1998, B.S., 31 juli 1998)*. Studiedag, 19 november 1998.

Bibliotheek van het parlement (1996), *De overmatige schuldenlast van particulieren: collectieve schuldenregeling*, Documentaire dossiers 17.

Centrum Algemeen Welzijnswerk De Visserij Gent, Sociale Hogeschool Gent (1995), *Overcreditering, enkel een geldprobleem?* Studiedag 7 december 1995.

Decoster A., Vanneste J. & Louis Y. (1995), *Socio-economisch profiel van geschorste klanten bij Gaselwest*, KULAK, Kortrijk, 1995.